

MALMÖ HÖGSKOLA

Languages on this page:

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 18 april 2012

Utskriftsvänlig pdf-fil

[Läs mer idrottshistoria på idrottsforum.org](http://idrottsforum.org)[Läs mer om dansk idrott, idrottspolitik och idrottsforskning på idrottsforum.org](http://idrottsforum.org)

Förra året, 2011, jubilerade De Danske Skytteforeninger (DDS), det hade då gått 150 år sedan organisationen bildades. DDS, som därmed är Danmarks äldsta idrotts- och fritidsorganisation, omfattar idag cirka 73.000 aktiva, fördelade på 870 klubbar som i sin tur är underställda 15 regionala föreningar. Inför jubileet har man låtit sammanställa föreningarnas historia i tre böcker av vilka forumet fick den sista för recension – *De Danske Skytteforeninger gennem 150 år: Del III 1992–2011. Under konstant förändring (DDS)*. Den är författad av Erling Madsen, som ansvarar för PR och kommunikation på DDS. Vi gav boken till Therese Nordlund Edvinsson, som skrev sin avhandling om jaktklubben Orren 1890–1960. Vår recensent konstaterar att man nog bör läsa alla tre delarna för att få sammanhanget klart för sig, och hon framhåller att det inte handlar om en forskningsskrift. Givet det bjuder den tredje delen ändå på en del intressant läsning, till exempel om kvinnorna inom skyttesporten och om satsningen på att värva barn och ungdomar till sporten.

Dansk skyttesport jubilerar

Therese Nordlund Edvinsson

Ekonomisk-historiska institutionen, Stockholms universitet

*Erling Madsen***De Danske Skytteforeninger gennem 150 år: Del III 1992–2011. Under konstant förändring**

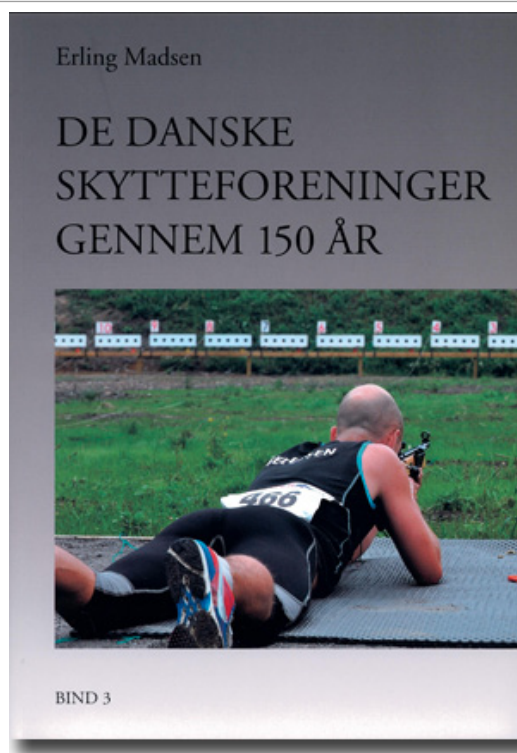
380 sidor, hft., ill.

Vingsted: De Danske Skytteforeninger 2011

ISBN 978-87-90715-24-3

De Danske Skytteforeninger Gennem 150 år, band 3 är en detaljrik redogörelse av Danmarks äldsta idrottsorganisation. Boken gör inga vetenskapliga anspråk, utan bör kanske främst ses som en sammanställning, där De Danske Skytteforeninger (DDS) har valt att teckna organisationens moderna historia. Föreningen har gett ut tre band. Undertecknad har inte läst de första två banden, däremot band nummer 3 som är författat av journalisten Erling Madsen, tidigare redaktör för *Skytten*. Boken består av 15 kapitel som samtliga behandlar perioden 1992-2011. Som underlag används intervjuer med aktiva medlemmar, protokoll och artiklar från föreningstidningen *Skytten*. Madsen använder noter, men hänvisar inte till någon tidigare forskning. Det är istället uteslutande föreningens interna material som boken baseras på. Ett sådant upplägg har förstås både sina fördelar och nackdelar. Författaren lyfter till exempel fram problematiken med att använda digitala medier.

Band nummer 3 tar i huvudsak upp dagens sportskytte som påstås vara under konstant förändring. Mitt bestående intryck är att band tre kanske inte kan läsas fristående, då det förutsätter att man har vissa förkunskaper. Det är lite synd, då den danska skyttesporten verkligen har en intressant historia. Jag var tvungen att ta reda på lite bakgrundsfakta för att få mer behållning av boken. Intresset för skytte startade redan på 1860-talet med inspiration från engelska förlagor. År 1861 bildades Centralkomiteén for Oprettelse af Skytteforeninger i Köpenhamn som

bestod av 15 personer. De Danske Skytteforeningers ambition var att "ved skydning som idræt og andet kulturelt virke at fremme det folkelige foreningsarbejde".^[1] Sporten hade dock svårt att etablera sig i Danmark och tillhörde sedan 1930-talet de Danske Skytte, Gymnastik & Idrætsforeninger (DDSG&I). Under 1930-talet drabbades skyttesporten av en svacka då depressionen medförde att det blev allt dyrare med vapen och ammunition. Andra världskriget var också negativt för sportens utveckling. Många gevär konfiskerades av tyskarna. Efter världskriget skedde dock en uppgång och nya medlemmar värvades. En särskild satsning gjordes på 1960-talet för att rekrytera barn och unga. I början av 1970-talet lanserades exempelvis pistolskytte med stor framgång. På 1990-talet genomfördes stora organisatoriska förändringar, då De Danske Skytteforeninger blev associerade med Danske Gymnastik & Idrætsforeninger (DGI).

Boken fäster vikt vid olika teman, från DDS' administration till förändringsarbetet inom sporten. Vissa kapitel förtjänar att särskilt omnämnas. Till exempel skriver Erling Madsen intressant om DDS' storsatsning på barn och unga. År 1995 infördes "skoleskydning", ett begrepp som låter värre än vad det är. Begreppet ska inte förväxlas med school shooting (skolmassaker) utan "Skoleskydning" är en form av arrangemang där skytteföreningar i Danmark introducerar skolelever i skytte (exempelvis pistol). Samverkan mellan skytteföreningar i landet och dansk skolidrott har utvecklats sedan 1997. Ambitionen var att öka intresset och medlemsantalet bland unga samt utgöra ett komplement till andra sporter. Bland annat skulle föreningarna visa att skytte inte var något som förhålligade våld i filmer, utan i hög grad en idrott jämbördig andra sporter som fotboll, tennis och golf. Enligt Madsens beskrivning blev "skoleskydningen" snabbt ett populärt inslag som medförde stora framgångar för sporten. Att introducera skolelever (femteklassare) till sportskytte ledde till kritik från omgivningen. Madsen skriver om kritikerna (föräldrar, politiker och psykologer) som ansåg att skolan inte borde samverka med skytteföreningar. Kritikerna hävdade att skytte kunde leda till skolmassaker och ett osunt vapenintresse bland unga. Man menade att barn inte ska hantera vapen, utan att skytte i första hand är något för vuxna, jägare och militärer. Det uppstod en relativt stor debatt i dansk press. "Skoleskydning" är enligt DDS en möjlighet att introducera sporten, där instruktörer lär ut säkerhet och hur man hanterar vapen. DDS kunde dessutom påvisa att barn med diagnosen ADHD förbättrade sin koncentration med hjälp av sportskytte. Fördelen är att inga särskilda krav på motoriken ställs som i andra mer rörliga sporter och dessutom kan barnet tävla för sig själv och mot sig själv, utan att jämföra sig med andra. Dessutom betonade DDS att skytte var en idealisk familjesport.

Ett annat läsvärt avsnitt i boken rör kvinnornas inträde i skyttesporten. Denna del hade gärna kunnat vidareutvecklas. Inte minst hade läsaren behövt mer förståelse för den historiska bakgrunden. År 1907 tilläts kvinnor delta i skytte och från 1918 kunde de införlivas som medlemmar. Bland annat skriver Madsen att det tog 143 år innan kvinnor invaldes i DDS styrelse. År 2004 invaldes Dagmar Keinicke som ledamot, detta trots att många kvinnor långt tidigare varit aktiva som medlemmar inom föreningen. Danmark stoltserar också med kvinnliga elitskyttar som till exempel Charlotte Jakobsen, vilken har tillhört världseliten i flera år.

Avslutningsvis vänder sig skriften främst till den skyttesportintresserade och propagerar förstås livligt för dess förtjänster och utbredda popularitet. Positivt är dock att även de kritiska rösterna mot sporten uppmärksammas. Det ger jubileumsboken mer balans och förståelse varför skytte också ses som kontroversiellt. Boken är faktpäckad med information om hur föreningsledare utbildas, till debatter om vapenlagar, säkerhetsfrågor och oron kring överdriven vapenfascination. Som läsare blir man dock lite besviken över att texten avslutas abrupt utan någon sammanfattning. Boken har som sagt inga vetenskapliga ambitioner, men ger ändå en hyfsat intressant bild av modern dansk skyttesport.

[1] http://da.wikipedia.org/wiki/De_Danske_Skytteforeninger

© **Therese Nordlund Edvinsson 2012.**

Köp De Danske Skytteforeninger gennem 150 år från hv@skytten.dk